

ประวัติย่อ

ของ

ออกญาเสนาภิมุขหรือเจ้าพระยาบวร

(ยามาดา นางามаса)

.....

สมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นราชธานี

รัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

~~~~~

YAMADA NAGAMASA

(Okya Senaphimukh)

ประวัติย่อ

ออกญาเสนาภิมุขหรือเจ้าพระยามนทร

(ยามดา นางามาดา)

สมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นราชธานี

รัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

YAMDA NAGAMASA

(Okya Sanaphimukh)

อภิศระปะ

เรื่อง พระราชบัญญัติการปกครอง

(ฉบับแก้ไข)

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ตราพระราชบัญญัติการปกครอง

ขึ้นเป็นกฎหมาย

(ฉบับแก้ไข)

คำนำ

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับแต่งตั้ง
ให้เป็นประธานกรรมการ พิจารณาประวัติของท่าน
ออกญาเสนาภิมุข (ยามาคา นางามาซา) และจัดการ
สร้างอนุสรณ์สถาน เพื่อแสดงนิมิตภาพระหว่างประชาชน
ชาวสยามกับญวน อันนั้นคงถาวรยั่งยืนตลอดมา
กว่าสามร้อยปี ข้าพเจ้าขอขอบใจคุณหลวงวิจิตรวาท
การที่รับภาระไปรวบรวมเรื่องราว โดยเร็วพลันให้ทัน
พิมพ์แจกในคราว เจ้าชายญวน นเสด็จมา เยี่ยมประเทศ
เราปลายศักราช ความมุ่งหมายของการโฆษณาเรื่อง
นี้ ก็เพื่อฟื้นความจำถึงคุณงามความดีของท่านออกญา
เสนาภิมุข ผู้เป็นหัวหน้าชนชาวญวน ที่ได้มารับราชการ
และค้าขายในสยามนี้.

การค้าขายระหว่าง ประเทศสยาม กับญวน ก็ได้
เจริญตลอดมา แต่การไปมาหาสู่ซึ่งทำให้ชนชาติ
ทั้งสองสนิทกันจนที่ญาติพี่น้องเกิดชนกันก็ได้. ฉะนั้น

๗

ถึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่พวกเราจะตั้งเสริมและรัก
ษากร เข้ม เข้มแข็งกัน และกันไว้ให้ถาวรชั่วนิรันด
นาน. ข้าพเจ้ารับรองได้ว่าความคิดความเห็นของ
ข้าพเจ้าในเรื่องชนชาติญวนนั้นได้เปลี่ยนไปในทางที่
ดีขึ้น ภายหลังที่ได้ไปประเทศญวนมาแล้ว

ชนชาติญวนนั้นอ้างถึง ท่านยามาฮา นางามาฮา
เสมอ ในเมื่อเขากล่าวถึงมิตรภาพระหว่างชนชาติไทย
กับญวนนั้น ฉะนั้น เราจึงสมควรเรียนประวัติของท่าน
ผู้นี้ไว้ ซึ่งน่าจะพิมพ์เป็นภาษาไทยและญวนได้ แต่มี
คำถามว่าที่จะพิมพ์เป็นภาษาญวนได้ โดยเหตุไฉน
ไม่มีโรงพิมพ์ภาษาญวนในประเทศสยาม และเราขอ
อภัยเพื่อนญวนทั้งหลายสำหรับความไม่สะดวกอันนี้
ดังนั้น เราจึงพิมพ์เรื่องนี้เป็นภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษา
กลางที่ผู้อ่านเข้าใจเกือบทั่วโลก และแท้จริงเกียรติ
คุณของท่านยามาฮา นางามาฮา ก็ควรเผยแพร่ไปทั่ว
โลกด้วย.

๘

ถึงแม้เป็นชนต่างชาติ ถ้าได้ทำคุณประโยชน์ให้
แก่ประเทศชาติเราแล้ว ไทยเราก็คงยกย่องและแต่งตั้ง
ให้ได้รับบรรดาศักดิ์ ท่านได้รับความไว้วางใจ
ถึงให้กินเมือง ดังปรากฏในประวัติ.

พระยาสุฤทธิการบรรจง

นายก

ยุวพุทธศาสนิกสมาคมแห่งสยาม

กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗

บันทึกย่อว่าด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับสยามในอดีต

และ

ประวัติย่อของ ออกลูนาเสนาภิรมย์

(ยามาตา นางามาซา)

ความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับสยาม ได้เริ่มขึ้น
ในทศวรรษแห่งศตวรรษที่ ๒๒ ของพระพุทธศักราช
กล่าวคือเมื่อ ๓๐๐ ปีเศษมาแล้ว ก่อนสมัยนั้นสยาม
มีการสัมพันธ์ไปมาค้าขายกับจีน แต่ไม่ได้เคยไปถึงประ
เทศญี่ปุ่น ส่วนทางญี่ปุ่นนั้นก็มีการติดต่อสนิทสนมกับ
เกาหลีและจีน โดยมิได้ล่วงเลยมาถึงสยาม

ครั้นเมื่อ พ.ศ. ๒๐๘๕ ชาวโปรตุเกสได้เดินทาง
ไปถึงเกาะญี่ปุ่น และเป็นชาวยุโรปชาติเดียวที่ได้
ทำการค้าขายกับญี่ปุ่น นานถึงเวลา ๕๐ ปีโดยไม่มีคู่แข่ง

ขึ้น มาถึง พ.ศ. ๒๓๓๕ ชาวล้านนาจึงไปจากน่าน
ถึงประเทศญวน และอาศัยอยู่อีก ๕-๖ ปี สอดคล้อง
กับอังกฤษก็ไปถึง ญวนได้เจริญทางไมตรีกับชาติ
ยุโรปมาตลอดเวลา ๕๕ ปี ครั้นถึง พ.ศ. ๒๓๗๕ มี
เหตุก่อกวนทำให้ชาติญวนเห็นชัดว่าไม่สามารถจะค้ำ
เนินความสัมพันธ์กับนานาประเทศต่อไปได้ จึงได้
บีบรัดห้ามชนต่างต่างมิให้เข้าไปในประเทศญวน
นอกจากจีนและชาวเกาหลี เนรเทศชนต่างต่างออก
จากแดนญวน เว้นแต่สอดกันดาซึ่งอนุญาตให้ประกอบ
การค้าอยู่ในเขตที่จำกัด ส่วนชนชาวญวนที่ออกไป
นอกประเทศแล้ว ก็ห้ามมิให้กลับคืนเข้าประเทศ
ญวน ญวนได้บีบรัดอยู่เช่นนี้ตลอดเวลา ๒๓ ปี
จนถึง พ.ศ. ๒๓๕๘ จึงได้กลับเปิดประตูทำการติดต่อ
กับนานาประเทศต่อไปอีก.

เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างญวนกับสยามนั้น แบ่ง
ออกได้เป็นสองตอน คือ:

ตอนหนึ่ง เป็นการติดต่อไปมาค้าขาย—ส่วนตัว

บุคคล ซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าชาวญวนได้เดินเรือ
ไปมาค้าขายกับคนไทยในดินแดนทางบกได้แห่งราช
อาณาจักรสยามอย่างน้อยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๓๕ และ
ชนชาวญวนได้เข้าไปตั้งภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงศรีอยุธยา
โดยที่ชาวโปรตุเกสชักนำเข้าไป ชนชาวญวนนั้น
มีนิสัยเป็นนกรับ เมื่อเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ใน
กรุงศรีอยุธยาเป็นจำนวนมากพอแล้ว ก็ควบคุมกัน
เป็นกองทหาร รับราชการอยู่กับพระมหากษัตริย์
ของสยาม เริ่มแต่รัชกาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
เป็นต้นมา ชนชาวญวนได้ทำอย่างนี้ไม่เฉพาะแต่
ในกรุงศรีอยุธยา แม้ในที่อื่นๆ ชนชาวญวนก็ประกอบ
อาชีพทางทหารอยู่ในต่างต่างเหมือนกัน เช่นปรากฏ
ว่าชนชาวญวนได้ช่วยสอดกันดารบเจ้าเมืองได้หัว
และชาวญวนพวกหนึ่งรับราชการเป็นทหารของพระ
เจ้าแผ่นดินเขมรเป็นต้น ความสัมพันธ์ระหว่างสยาม
กับญวนในตอนที่ ๓ นี้เป็นความสัมพันธ์ในส่วนตัว
บุคคล.

ตอนที่ ๒ คือความสัมพันธ์ในทางราชการนั้น ได้
เริ่มเมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๗ คือ ลำดับภายหลังจากท่าน อียะ
ยาซู ได้รับตำแหน่งโชกุน เป็นประมุขแห่งคณะโชกุน
โดยถูกวาง ท่านผู้นี้ได้ออกคำสั่งลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๓๕๗ มากราบทูลพระเจ้าทรงธรรมเป็นหนังสือ
ฉบับแรกทูลขอเจริญทางไมตรี พร้อมกับจดหมาย
ทางญี่ปุ่น ได้ส่งเกราะ ๓ ตำรับ กับดาบญี่ปุ่นอย่าง
ยาว ๓๐ เล่มมาถวายพระเจ้าทรงธรรม และทูลขอ
ไม้หอมเป็นใหญ่และดินปืนของไทย ซึ่งทางญี่ปุ่นยก
ย่องว่าเป็นดินปืนชนิดดีเลิศ ทางประเทศสยามได้จัด
ส่งออกไปให้ ภายหลังจากที่ได้มีจดหมายติดต่อกันมา และ
อีก ๖ ปีภายหลังจากนั้นเรือสินค้าไทยบรรทุกสินค้าเดินทาง
ไปขายถึงประเทศญี่ปุ่น เรือไทยไปถึงท่าทางซากิ
ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๓๖๕ เป็นเรือของรัฐบาลสยาม
มีข้าราชการไทยเป็นผู้ควบคุม แต่ถูกเรือโดยมาก
เป็นจีน ข้าราชการไทยผู้ควบคุมเรือสินค้า ได้มีโอกาส

เข้าหาท่านโชกุนอียะยาซู ในวันที่ ๒๖ สิงหาคม และต่อ
จากนั้นก็มีเรือสินค้าไทยไปประเทศญี่ปุ่น หลายครั้ง.
ทางไมตรีได้เกิดขึ้นโดยลำดับ จนกระทั่งทางราชการ
ของสยามได้ส่งคณะทูตไปประเทศญี่ปุ่น ถึง ๕ ครั้ง คือ
ครั้งที่ ๑ ใน พ.ศ. ๒๓๖๕ ในรัชกาลพระเจ้าทรง
ธรรม ได้ทรงส่งคณะทูตเป็นข้าราชการรวม ๑๘ นาย
นำหัวหน้า ๒ คน ชื่อ ขุนพิชิตสมบัติ กับขุนประเสริฐ
เชิญพระราชสาส์น ซึ่ง พระเจ้าทรงธรรมทรงมีถึงพระ
เจ้ากรุงญี่ปุ่น พระราชสาส์นเขียนเป็นอักษรไทยบน
แผ่นทองคำแล้วเขียนคำแปลเป็นภาษาจีนบนกระดาษสี
ขาวกำกับพระราชสาส์นไปด้วย คณะทูตสยามไปถึง
เมืองเยโต (ซึ่งเป็นกรุงโตเกียวในเวลานั้น) เมื่อวันที่
๑๑ ตุลาคม และได้รับความรับรองของโชกุนในวัน
ที่ ๑๓ เดือนเดียวกัน การส่งคณะทูตไปครั้งนี้เป็นการ
เจริญทางไมตรีโดยมิได้มีเรื่องสำคัญอย่างอื่น มีการ
ส่งสิ่งของแลกเปลี่ยนกัน และไทยได้ขอมาค้าจาก
ประเทศญี่ปุ่นด้วย.

ครั้งที่ ๒ ใน พ.ศ. ๒๓๖๖ ในรัชกาลพระเจ้า
ทรงธรรมเหมือนกัน ทางราชการได้ส่งคณะทูตมี
หลวงห่องดัมพร กับขุนด้วงดีทิฯ เชิญพระราชสาส์น
ไปประเทศญีปุ่น คณะทูตได้เดินทางถึงเมืองนางาซากิ
ในปลายเดือนสิงหาคม และได้เข้าเฝ้าพระราชสาส์น
ต่อโชกุนในวันที่ ๒๑ และที่ ๒๔ เดือนกันยายน ความ
มุ่งหมายในการส่งทูตไปครั้งนี้ เนื่องจากไทยจะรบ
เขมร และได้ทราบข่าวชาวจีนไปตั้งภูมิตำเนา
และตั้งเป็นกองทหารของพระเจ้าแผ่นดินเขมรอยู่เป็น
จำนวนมาก เช่นเดียวกับในกรุงศรีอยุธยา เพื่อมิให้
เสียทางไมตรีระหว่างญีปุ่นกับสยาม ทางฝ่ายไทยจึง
ส่งทูตไปร้องขอทางประเทศญีปุ่น ให้สั่งห้ามชาวจีน
ไปในประเทศเขมรมิให้ช่วยเขมรต่อสู้ไทย ทาง
ญีปุ่นได้ตอบว่าจะสั่งห้ามให้ตามประสงค์.

ครั้งที่ ๓ ใน พ.ศ. ๒๓๖๘ ในรัชกาลพระเจ้าทรง
ธรรมเหมือนกัน ทางราชการได้ส่งขุนรัตน

ดิทธิผล เป็นทูตนำพระราชสาส์นไปประเทศญีปุ่น ใน
ครั้งนี้ไม่มีเรื่องสำคัญ.

ครั้งที่ ๔ ใน พ.ศ. ๒๓๗๒ ในรัชกาลสมเด็จพระ
พระเชษฐาธิราช ทางราชการได้ส่งทูตไทย
๓ คน คือ หลวงดัดเดชะ ขุนด้วงดีทิฯ และขุนโยธา
มาศย์ คณะทูตไทยได้เข้าไปหาโชกุนในวันที่ ๔ พฤศจิกายน
ความมุ่งหมายในการส่งทูตครั้งนี้ เนื่องจาก
เปลี่ยนรัชกาล เป็นธรรมเนียมของไทยที่เมื่อพระเจ้า
แผ่นดินองค์ใหม่ขึ้นทรงราชย์จะต้องทรงเจริญทางไมตรี
กับประเทศทั้งหลายที่มีความสัมพันธ์กันอยู่.

ทางไมตรีระหว่างสยามกับญีปุ่นได้มาติดต่อกัน
ถึงในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ซึ่งกล่าว
กันคือทางประเทศญีปุ่นไม่ยอมรับว่า พระเจ้าปราสาท
ทองเป็นพระมหา กษัตริย์ แห่งสยามโดยชอบ ด้วยนิติ
ธรรมประเพณี พระเจ้าปราสาททองทรงส่งทูตไป
ประเทศญีปุ่น แต่ทางญีปุ่นไม่ยอมรับทูตและต่อมา
เมื่อญีปุ่นได้ประกาศเปิดประตูก้าว ใน พ.ศ. ๒๓๗๘

แต่จ การเจริญทางไมตรีระวางสยามกับญีปุ่น ก็สงบ
ไปชั่วคราว

แต่ถึง แม้ ความสัมพันธ์ในทางราชการจะได้สงบ
ไป ความสัมพันธ์ในทางค้าขายก็ยังทำกันอยู่ และ
ทั้ง ๆ เป็นเวลาที่ญีปุ่นมีตบระคุบ้านเมืองอยู่ เรือสินค้า
ของไทยก็เข้าไปทำการค้าขายในประเทศญีปุ่นได้ ดัง
ปรากฏในจดหมายเหตของญีปุ่น ว่า ในระหว่าง
พ.ศ. ๒๒๒๓ ถึง พ.ศ. ๒๒๔๘ มีเรือสินค้าไทยไปประเทศ
ญีปุ่น ถึง ๖ ครั้ง.

ในความสัมพันธ์ระวางสยามกับญีปุ่น ดังกล่าวมา
ข้างต้น คนญีปุ่นคนหนึ่ง ชื่อยามาดา นางามาดา ได้
มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสำคัญ งานที่คนญีปุ่นได้ทำไว้ใน
ประเทศสยามนั้น เป็นที่ทราบกันดีในบรรดานัก
ประวัติศาสตร์ตะวันออก

นักมนุษยนิยม ปรากฏว่าเป็นคนหาแม่ครัวของ
ขุนนางผู้หนึ่งในประเทศญีปุ่น ได้เข้ามาสู่กรุงสยามและ
ทำงานสำคัญจนสามารถขึ้นสู่ฐานะอันสูงในราชการ

ของพระมหากษัตริย์สยาม ถึงกับได้รับฐานันดรเป็น
ออกญาเสนาภิมุข และภายหลังได้เป็นเจ้าพระยา
นคร ด้วยความฉลาดกล้าหาญ และวิริยภาพ

เป็นการพันวิสัยที่จะกล่าวถึงเรื่องชีวิตอันโดดเด่น
ของบุคคลสำคัญผู้นี้ โดยพิสดารในขั้นได้ ฉะนั้นจึง
จะกล่าวแต่โดยย่อ

ยามาดา นางามาดา จะได้เข้ามาสู่กรุงสยาม
ตั้งแต่เมื่อใด นักประวัติศาสตร์ยังไม่ได้ตกลงกัน
เป็นยุติ แต่เป็นการแน่นอนว่า ใน พ.ศ. ๒๓๖๔ ซึ่ง
เป็นปีที่ ๒ แห่งรัชกาลของพระเจ้าทรงธรรมนั้นบุคคลผู้นี้
ได้รับตำแหน่งสูงในราชสำนักสยามอยู่แล้ว และ
การที่พระเจ้าทรงธรรมทรงส่งคณะทูตไทยไปประเทศ
ญีปุ่น ครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๓๖๔ ก็โดยความแนะนำ
สนับสนุนของยามาดา นางามาดา ฉะนั้นบุคคล
ผู้นี้ น่าจะได้มารับราชการในกรุงสยาม ตั้งแต่
รัชกาลสมเด็จพระเอกาทศรถเป็นอย่างช้า ยามาดา
นางามาดา ได้รับยศบรรดาศักดิ์ซึ่งเลื่อนขึ้นโดยรวดเร็ว

เรื่อ ถึงตำแหน่งออกญาเสนาภิมุขและในขณะนั้น
บรรดาศักดิ์เป็นออกญาเสนาภิมุข ได้ทำการดำ
กัญมณีด้วย จนถึงกับเมื่อยกายหัดได้เลื่อนบรรดาศักดิ์
เป็นเจ้าพระยาบวรบุรี แล้วนักประวิติศาสตร์ก็ยัง
นิยมเรียกขานออกญาเสนาภิมุขอยู่

ในรัชกาลพระเจ้าทรงธรรม ออกญาเสนาภิมุข
(ยามาตา นางามาซา) เป็นนายกองมหาดเล็กราชธุ
มภ์จำนวนราว ๖๐๐ คน อยู่ประจำราชสำนัก ใน
ตอนปลายรัชกาลนี้ เกิดมีเหตุเรื่องสืบราชสมบัติ
คือขุนนางฝ่ายหนึ่งเห็นว่าราชสมบัติควรได้แก่สมเด็จพระ
เจ้าทรงธรรม อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าราชสมบัติควรได้แก่พระศรีศิลป์ พระอนุชา
ของพระเจ้าทรงธรรม ออกญาเสนาภิมุขเป็นฝ่าย
ข้างต้น และร่วมกำลังกับพระยาศรีวรวงศ์ คนสนิท
ของพระเจ้าทรงธรรม ยกสมเด็จพระเจ้าทรงธรรมขึ้น
ครองราชสมบัติ และพระยาศรีวรวงศ์ได้รับตำแหน่ง
เป็นเจ้าพระยาตากสิน ภายหลังต่อมาเจ้าพระยา

ตากสิน เกิดขัดใจกับสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม จึง
พระเจ้าทรงธรรมปลงพระชนม์เสีย เมื่อ พ. ศ. ๒๓๓๓
ด้วยยกพระอาทิตย์วงศ์ พระอนุชาของสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม
ซึ่งมีพระชันษาเพียง ๑๐ ขวบขึ้นครองราช
สมบัติ ตัวเจ้าพระยาตากสินเป็นผู้สำเร็จราชการ
แผ่นดิน

มาถึงตอนเจ้าพระยาตากสิน ปราบปราม
ได้ราชสมบัติเอง แต่ออกญาเสนาภิมุข (ยามาตา
นางามาซา) คงมีความจงรักภักดีต่อพระเจ้าทรงธรรม
และผู้สืบสายของพระเจ้าทรงธรรมอยู่เสมอ เจ้าพระ
ยาตากสินจะใช้อำนาจตามความพอใจ กับออกญา
เสนาภิมุขคอยขัดขวางอยู่ เจ้าพระยาตากสินจึงตั้ง
ออกญาเสนาภิมุขเป็นเจ้าพระยาบวรบุรี ให้คุมพวกอาสา
ธุมนไปอยู่รักษาเมืองนครศรีธรรมราชทั้งหมด โดย
อ้างเหตุว่าอย่าให้คนจะรุกรานนครศรีธรรมราช

เมื่อออกญาเสนาภิมุข (เจ้าพระยาบวรบุรี) ยกกำลัง
ขึ้นทั้งหมดไปตั้งอยู่ที่นครศรีธรรมราชแล้ว ก็ได้ทำ

การดำัญครั้งหนึ่ง คือรับยศตำแหน่งนายชั้นพระ ให้แก่ประเทศสยาม ส่วนทางกรุงศรีอยุธยาเจ้าพระยาตากไหมก็ปลดพระอาทิตย์วงศ์ ออกจากราชสมบัติ แล้วขึ้นทรงราชย์เป็นพระเจ้าปราสาททอง ต่อจากนั้นมาไม่ช้า ออกญาเสนาภิมุข (คือเจ้าพระยาหนคร — ยามาตนาทางมาชา) ก็ถึงแก่กรรม ซึ่งตามหนังสือออกันดาว่าถูกยาพิษ.

ทั้งนบนเรือนดิน ๆ แห่งชีวิตอันโดดโผนมจัญภัยของ ยามาตนาทางมาชาคณูปัน ผู้ได้เป็นต้นเหตุแห่งทางไมตรีระหว่างญี่ปุ่นกับสยาม และได้กระทำการดำัญที่ควร จดจำไว้ในประวัติศาสตร์ของไทย.

Preface

I deem it a great honour of having been appointed Chairman of the Committee to study the biography of Okya Senaphimukh (Yamada Nagamasa) and to consider the desirability of erecting a memorial in order to enhance the friendship between the people of Siam and that of Japan which has all along been firmly established for more than 300 years. I beg also to offer my sincere thanks to Luang Vichitr Vadakarn who has undertaken the duty of collecting materials on the subject in so short a time in order that they might be published in time for distribution on the occasion of the visit of the Japanese Princes to Siam at the end of B.E. 2477. The purpose of this publication is to recall to mind the admirable quality of Okya Senaphimukh who was the Chief of the Japanese community who had worked under our Government and traded with us at that time.

The trade between Siam and Japan has prospered since that period; but the exchange of visits of the two Peoples which would bind them more and more in close relationship has, I should say, just begun. It is, therefore, very befitting that we should encourage and

B

maintain this exchange of visits at all time. I assure you that my opinion of the Japanese people has changed into one of the deepest admiration after my recent visit to Japan.

The Japanese always refer to Yamada Nagamasa when they speak of the friendship between the Thai Nation and the Japanese Empire. Therefore, we should learn the biography of this personage, which in fact should have been printed in Siamese and in Japanese; but owing to the lack of the Japanese printing press in Siam, we were unable to publish it in Japanese, and for this inconvenience we beg to apologise our Japanese friends. We then printed them in English which is almost universally understood and certainly the admirable quality of Yamada Nagamasa should also be made known to all the world.

Though a foreigner, he had done great service to our Nation, we respected him and bestowed titles upon him. He was trusted in as much as to be appointed governor of a far away province as shown in this biography.

Phya Srishtikar Banchong,

President of the Young Buddhists' Association
of Siam

Bangkok, 20th March B.E. 2477.

TRANSLATION.

A Short Note Concerning
Relation between Japan and Siam in the past
and
Short Biography of Okya Senaphimukh
(Yamada Nagamasa).

Relation between Japan and Siam began in the first half of the 22nd. Century of the Buddhist era i. e. three hundred years ago. Before that time the Siamese had commercial relations with China but had not gone up to Japan. As for the Japanese, they were in close communication with Korea and China, but did not come beyond to Siam.

In B.E. 2085 (1542 A.D.) the Portuguese got into touch with Japan and for fifty years they remained without rivals as the only European nation trading with Japan. In B.E. 2135 (1592 A.D.) the Spanish went to Japan from Manila. Five or six years after that the Dutch and the English too reached Japan. Thus the Japanese came to be on friendly relations with Europeans for 94 years till in B.E. 2179 (1636 A.D.) there were circumstances which made the Japanese see plainly that they could not afford to continue their intercourse with foreigners. The Japanese therefore closed their doors against

all foreigners except the Chinese and the Koreans, and expelled from their country all foreigners except the Dutch who were allowed to carry on their trade in a specified area. The Japanese who had already gone abroad were prohibited from returning to Japan. Japan kept her doors closed thus for 215 years till at last in B.E. 2396 (1853 A.D.) she opened them again and resumed relations with foreign countries.

The relation between Japan and Siam can be divided into two periods:

The first consists of commercial intercourse between private individuals and there are evidences to show that the Japanese came by ships and traded with the people of the southern part of Siam from B.E. 2135 (1592 A.D.) at the latest. Also, the Japanese came and settled at Ayuthia having been introduced there by the Portuguese. The Japanese are a warlike people. So when they had settled at Ayuthia in sufficient numbers they set themselves up as professional soldiers and were in the employment of the Kings of Siam from the days of King Naresuan the Great. The Japanese were employed thus not only at Ayuthia but also elsewhere outside their country. Thus the Japanese helped the Dutch in war against the ruler of

Taiwan and a company of Japanese served in the army of the King of Cambodia. The first period of the relation between the Siamese and the Japanese then was unofficial.

The second, namely, the official part of the relation began in B.E. 2149 (1606 A.D.) that is to say, three years after Iyeyasu became the Shogun, the first of the Tokugawa Shogunate. Iyeyasu sent a letter, dated the 22nd. October B.E. 2149 (1606 A.D.), being the first letter to propose friendship to King Song Tham. Along with the letter he sent three suits of armours and ten long Japanese swords to King Song Tham and requested for fragrant wood, cannons, and Siamese gunpowder which the Japanese esteemed as exceedingly goods. The Siamese complied with the request and sent the goods. After that both parties were corresponding with each other and after six years a Siamese ship laden with merchandise went to Japan and traded there. The Siamese ship reached the port of Nagasaki in the month of August B.E. 2155 (1612 A.D.). The ship belonged to the Siamese Government and was officered by Siamese officials but most of the sailors were Chinese. These Siamese officials had an interview with the Shogun Iyeyasu on the 26th. of August. After then Siamese merchantmen visited Japan many times.

The friendship between the two countries grew stronger step by step till at last the Government of Siam sent embassies to Japan four times :

The first time : In B.E. 2164 (1621 A.D.) King Song Tham sent an embasy composed of eighteen officials, with Khun Phichit Sombat and Khun Prasert as the leaders, taking with them a letter from King Song Tham to the Emperor of Japan. The letter was in Siamese inscribed upon a sheet of gold and was accompanied by a Chinese translation written upon white paper. The Siamese embassy reached Yedo (now Tokyo) on the 11th. of October and was received by Shogun on the 19th. of the same month. The purpose of this embassy was merely to strengthen the bonds of friendship and had no other important business on hand. There was an exchange of presents and the Siamese made a request for good horses from Japan.

The second time : In B.E. 2166 (1623 A.D.), in the reign of King Song Tham himself, the Government sent Luang Thong Samut and Khun Savat on an embassy to Japan with a letter from the King. The embassy reached Nagasaki towards the end of August and presented the royal letter to the Shogun on the

21st. and 24th. of September. This embassy was sent because the Siamese were at war with Cambodia and had learnt that the Japanese were settled in Cambodia and employed in the army of the King of that country in large numbers, just as they were in Ayuthia. In order that the relations between Siam and Japan might not be strained, the Siamese sent the embassy to request the authorities in Japan to prohibit their nationals from helping Cambodia against the Siamese. The Japanese authorities promised to prohibit as desired.

The third time : In B.E. 2168 (1625 A.D.) also in the reign of King Song Tham, the Government of Siam sent Khun Raksa Sitthiphole as ambassador to convey the King's letter to Japan. There was no important business this time.

The fourth time : In B.E. 2172 (1629 A.D.), in the reign of King Jetthathirat, the Government of Siam sent three persons, namely, Luang Sakon Decha, Khun Savat, and Khun Yothamat on an embassy. The embassy was received by Shogun on the 4th. of November. This embassy was sent in connection with the change in the person of the King as it was a

Siamese custom to send expressions of friendship to nations in alliance when a new King ascended the throne.

Friendly relation between Siam and Japan came to an end in the reign of King Prasat Thong, who, it is said, was not recognised by Japan as the lawful King of Siam. King Prasat Thong sent an embassy to Japan but she refused to receive it and latter when Japan proclaimed a closed-door policy in B.E. 2179 (1636 A.D.), the relation between the two countries fell in abeyance for a time.

But though the official relations were broken commercial intercourse was still in existence, and even while Japan remained behind closed doors, Siamese merchantmen when and traded with Japan as is evident from Japanese records which say that between B.E. 2223 (1680 A.D.) and 2288 (1745 A.D.) Siamese trading vessels were at Japan six times.

In the relation between Siam and Japan which has been treated of above, a Japanese named Yamada Nagamasa played an important part. His exploits in Siam are well known to the historians of the east.

This adventurer was the palanquin-bearer of a nobleman in Japan. He came into Siam and was in charge of important work till at

last he was able, by reason of his cleverness, courage and industry, to attain to the high office and rank of Okya Senaphimukh, and later, to that of Chow Phya Nakhon.

It is not possible to relate here in detail the story of prodigious life of this remarkable man. So it will be given only in brief.

Historians are not agreed about the date of Yamada Nagamasa's arrival in Siam. But it is certain that in B.E. 2164 (1621 A.D.) which was the second regnal year of King Song Tham, Yamada Nagamasa was already occupying an important position in the Siamese court. It was he who suggested and supported the action of King Song Tham in sending an embassy to Japan for the first time in B.E. 2164 (1621 A.D.) Therefore he should have entered the service of the King of Siam in the reign of King Ekathotsarot at the latest. Yamada Nagamasa obtained rapid promotion and rose to the rank and position of Okya Senaphimukh. It was while holding this rank that he became famous by his activities. Therefore historians choose to refer to him only as Okya Senaphimukh though he had subsequently been promoted to the dignity of Chow Phya Nakhon.

In the reign of King Song Tham, Okya Senaphimukh (Yamada Nagamasa) was the

Captain of a company of Japanese volunteers, numbering about six hundreds, who were attached to the royal palace. Towards the end of that reign the succession to the throne became a problem since one party of the ministers of State was of opinion that the kingship should go to Prince Jetthathirat, the son of King Song Tham. Another party was of opinion it should go to Prince Si Sin, the younger brother of King Song Tham. Okya Senaphimukh sided with the first. He joined forces with Phya Si Voravong who was on intimate terms with King Song Tham, and raised Prince Jetthathirat to the throne. Phya Si Voravong was promoted to the office of Chow Phya Kalahom. Later on Chow Phya Kalahom had differences with King Jetthathirat and assassinated him in B.E. 2173 (1630 A. D.). Then Chow Phya Kalahom raised Prince Athityavong, the ten year old brother of King Jetthathirat, to the throne, and himself became the regent.

When he had arrived at this stage Chow Phya Kalahom desired to become the King himself. But Okya Senaphimukh, (Yamada Nagamasa) remained faithful to King Song Tham and his descendants, and was therefore in the path of Chow Phya Kalahom when the latter would use his power as he liked. Chow

Phya Kalahom therefore promoted Okya Senaphimukh to the position of Chow Phya Nakhon and asked him to go with all the Japanese volunteers to guard the city of Nakhon Si Thammarat saying that the Dutch were going to attack that city.

When Okya Senaphimukh (Chow Phya Nakhon) had settled down at Nakhon Si Thammarat with the Japanese soldiers he rendered the meritorious service of winning a victory for Siam against Pattani. At Ayuthia in the meanwhile Chow Phya Kalahom had deposed King Athityavong and had himself ascended the throne with the title of King Prasat Thong. Soon afterwards Okya Senaphimukh, (i. e. Chow Phya Nakhon—Yamada Nagamasa) died. The Dutch records say he was poisoned.

This is a very brief account of the prodigious and adventurous life of Yamada Nagamasa who was the prime mover of the friendly relations between Japan and Siam, and a man of action whose achievements deserve to be recorded in the history of Siam.

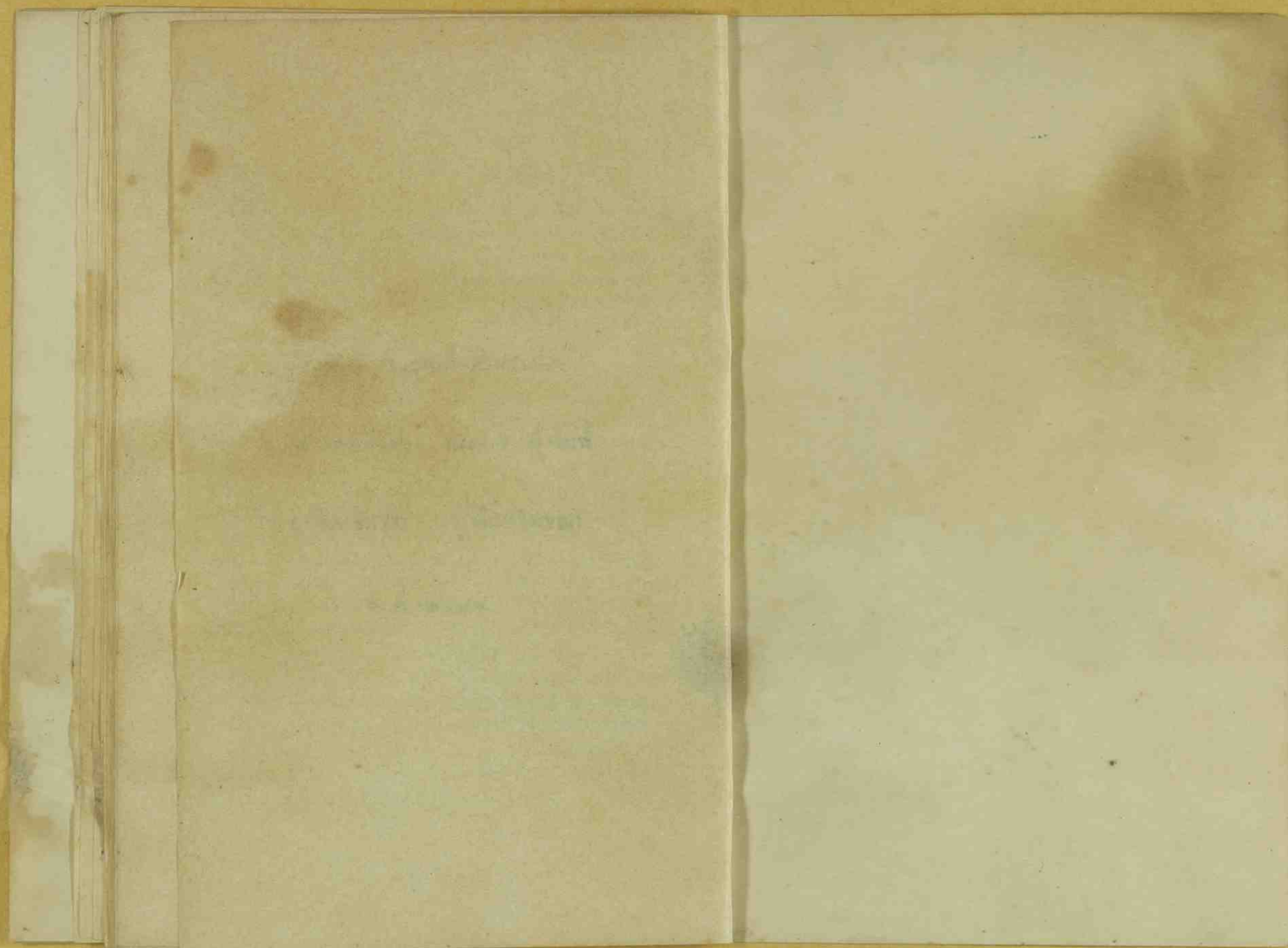
โรงพิมพ์ กรมยุทธศึกษาทหารบก

ถนนราชดำเนินนอก พระนคร ผู้พิมพ์

ร.อ. ชิต ชิตช่วง ผู้พิมพ์โฆษณา

พ.ศ. ๒๔๗๓

長崎大学附属図書館経済学部分館 武藤文庫所蔵

長崎大学附属図書館経済学部分館 武藤文庫所蔵

